

melsen af, hvad Udgifterne til en saadan Kasse kunne blive, og hvor langt de 120,000 Kr. ville strække.

Jeg har her en lille Oversigt fra de danske Fagforeninger for 1902—03 for alle Aarets 12 Maaned. Jeg vil tillade mig at nævne Tallene først for Januar 1902 og saa for Januar 1903, derefter for Februar 1902 og 1903 o. s. fr. for hver Maaned Aaret igennem. I Januar Maaned 1902 var der her i Landet blandt organiserede Arbejdere, saa vidt vi have kunnet faa det at vide, 21,857 arbejdsløse; i 1903 17,425, altsaa en betydelig Nedgang. I Februar 1902 var der 21,943, Aaret efter var der kun 14,867; i Marts 18,719 og 10,946, i April 13,511 og 6,917, i Maj 15,347 og 4,671, i Juni 15,650, men i 1903 var det gaaet ned til 4,946, i Juli 14,095 og 5,263, i August 12,990 og 5,971, i September 11,589 og 1903 mærkværdigt nok det samme Tal som i August, nemlig 5,971, i Oktober 12,455 og 5,069, i November 14,206 og 7,346 og i December 19,180 og 10,360.

Jeg beder det høje Ting undskyldte, at jeg har trættet det med disse Tal, men jeg tror, det kan betale sig at spille 2—3 Minutter for at faa dem ind i Rigsdagstidenden, saaledes at vi have en Smule Materiale til hurtigere Bedømmelse af det Forhold, hvorom der nu er Tale. For at gøre det endnu kortere, mere præcist og sammentrængt kan jeg nævne en bestemt Maaned og Antallet af arbejdsløse i den for flere Aar. Der var saaledes i November 1899 kun 5,108 arbejdsløse, i 1900 13,795, i 1901 17,917, i 1902 14,206, i 1903 7,346 og i 1904, saa vidt det har kunnet konstateres, 11—12,000 i samme Maaned. Disse Svingninger vise, at det gaar op og ned, men man ser ogsaa, at Krisen, der har varet fra 1899, langtfra er forbi endnu; vi have endda haft en forholdsvis stærk Opgang i Antallet af arbejdsløse mod 1903.

De Penge, der ere udgivne til Understøttelse til arbejdsløse gennem Fagorganisationer, kunne kun delvis konstateres, thi vi faa jo ikke gennem Centralorganisationen al Ting at vide, vi kunne kun faa det at vide for de Organisationers Vedkommende, som have en ordnet Understøttelse over hele Landet gennem deres Forbund. Men de Penge, der udbetales gennem enkelte Afdelinger ved Bevillinger af Kasserne o. s. v., unddrage sig ganske Statistikken. Naar jeg derfor nævner nogle Tal her, er det Minimaltal, thi faktisk ere Tallene betydelig højere. Jeg maa ogsaa gøre Undskyldning for, at jeg nævner dem i

Reichsmark, idet jeg ikke har haft Tid til at omsætte dem i Kroner. Det kommer af, at det Værk, hvoraf jeg tager disse Tal, er en Beretning, der er skreven paa Tysk, derefter oversat til Fransk og ad den Omvej kommen hertil. Jeg skal saa nævne, at der blev i 1899 udgivet 133,437 Rm. til Understøttelse af arbejdsløse gennem Forbundene her i Landet, i 1900 265,909, i 1901 379,436, i 1902 432,895 og i 1903 388,750 Rm. For 1904 kan det ikke konstateres endnu, men det vil sikkert blive noget nær det samme som i 1903, maaske lidt mindre. Det er Tal, som jeg mener ret godt underbygger en Bedømmelse af, hvorvidt man er i Stand til for nærværende Øjeblik at beskæftige sig med Oprettelse af Arbejdsløsheds-kasser eller ikke. Jeg mener virkelig, at af Hensyn til, at der skal skaffes flere Oplysninger, behøver man strengt taget ikke at vente.

Nu mindes jeg jo godt, at da Socialdemokraterne sidst forelagde deres Forslag til Hjælp for arbejdsløse, fremkom der fra Venstres Side og senere fra Regeringens Side Forslag om at yde Hjælp til de fri Fattiggasser, idet man forelagde et Lovforslag, som hjemlede Staten Ret til at give et Tilskud dertil. Det var naturligvis altid noget, men det var langtfra det, det andet skulde være. Den Lov om Tilskud til de fri Fattiggasser, der blev vedtagen, kan ganske vist afhjælpe nogen Nød, men den kan ikke paa nogen Maade danne et Surrogat for en Understøttelse til de arbejdsløse, thi alle de mange, som ikke kunne komme i Betragtning ved Uddeling af Hjælp gennem de fri Fattiggasser, kan det kun være til liden Trøst, at der bestaar en saadan Lov, der giver Kommunen Ret til at faa Statstilskud, naar Kommunerne enten ikke benytte sig deraf eller kun gøre det i ringe Udstrækning, og selv om de gøre det i stor Udstrækning, vilde de endda ikke faa noget. Der er en Mand i Aalborg, der har gjort et fortjenstfuldt Arbejde ved at samle alle Bestemmelser vedrørende de fri Fattiggasser — det er Grosrerer Kæmpegaard. Han oplyser i den Pjece, som han har udgivet, at af de ca. 1,100 Sognekommuner her i Landet er der godt et Par Hundrede, der ikke yde Tilskud. Det er ikke saa meget endda, men Arbejdsløsheden har maaske været mindre følelig paa Landet end i Byerne, hvor Industrien jo samler sig. Men af Byerne og Handelspladserne her i Danmark, som ere 74 i Tallet, er der ikke mindre end 32, der, indtil han skrev sin Bog, ikke havde ydet Tilskud; deraf vare de 23 paa